

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/238098,Debata-naukowa-Daleko-od-domu-Historia-dzieci-macedonskich-z-Grecji-w-powojennej.html>
26.02.2026, 19:04

[Następny](#)

[Powrót](#)

Debata naukowa „Daleko od domu. Historia dzieci macedońskich z Grecji w powojennej Polsce”

4 marca 2026 r. o godz. 17.00 w Centralnym Przystanku Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego w Warszawie odbędzie się debata naukowa pt. „Daleko od domu. Historia dzieci macedońskich z Grecji w powojennej Polsce”. Wydarzenie poprzedzi pokaz filmu dokumentalnego „Macedończyk” w reżyserii Petro Aleksowskiego.

04.03.2026

[dzieci macedońskie](#) [Grecja](#) [Powojenna Polska](#)

W debacie udział wezmą:

- Petro Aleksowski (reżyser filmu)
- Łukasz Sołtysik (Oddziałowe Biuro Badań Historycznych w IPN we Wrocławiu)
- dr Sylwia Szyc (Biuro Badań Historycznych IPN w Warszawie)

Prowadzenie: Kinga Hałacińska (Wydawnictwo IPN)

Historia dziecięcych uchodźców z okresu greckiej wojny domowej (1946–1949) to jeden z najbardziej poruszających, a zarazem niemal zapomnianych rozdziałów powojennej historii Polski. Choć przez dekady określano je zbiorczo jako „dzieci greckie”, znaczną część tej grupy stanowili etniczni Macedończycy z regionu Macedonii Egejskiej.

Gdy w 1948 r. stało się jasne, że komunistyczna partyzantka przegrywa, rozpoczęto ewakuację dzieci z terenów objętych walkami. Do krajów bloku wschodniego trafiło około 28–30 tysięcy najmłodszych, z czego blisko 3,5 tysiąca przyjęła Polska – wśród nich niemal połowę stanowiły dzieci macedońskie. Wyjazd miał być tymczasowy i zakończyć się powrotem do ojczyzny po wojnie. Stało się jednak inaczej: greckie władze zakazały Macedończykom powrotu do kraju.

Dzieci, wycieńczone i chore, przez wiele tygodni przewożono w wagonach towarowych przez Jugosławię i Rumunię. Po przyjeździe do Polski trafiły do specjalnie utworzonych ośrodków wychowawczych na Dolnym Śląsku, a kilka lat później część z nich przeniesiono na Pomorze Zachodnie, Ziemię Lubuską i w Bieszczady.

Dla wielu był to początek nowego, bezpiecznego życia. Młodzi Grecy i Macedończycy po raz pierwszy mogli regularnie chodzić do szkoły i funkcjonować w stabilnych warunkach. Szybko zanurzyli się w polskiej codzienności – uczyli się języka, poznawali literaturę i dorastali wśród rówieśników, a z czasem zaczęli traktować Polskę jak własny dom.

Dyskusję naukową poświęconą historii dzieci macedońskich w powojennej Polsce poprzedzi projekcja filmu dokumentalnego *Macedończyk* z 2013 r. w reżyserii Petro Aleksowskiego, opowiadającego historię Mito Klawczowa. Był on jednym z tych dzieci, którym nigdy nie udało się wrócić do ojczyzny. Jego syn, Petro, wyruszył w podróż śladami historii ojca. Film był wielokrotnie nagradzany, m.in. Nagrodą Młodego Kina im. Juliusza Machulskiego podczas 13. Gdańsk DocFilm Festival.

Wydarzeniu towarzyszy wystawa „Majko mila/Mamo kochana” autorstwa Petro Aleksowskiego –

opowieść o dzieciach macedońskich w Polsce, zbudowana z archiwalnych fotografii i wspomnień ich wychowawców.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Warszawa

Centrala

Debata